

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM**

Sarajevo, april 2014. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE PO HITNOM POSTUPKU

Postupajući u smislu odredaba člana 26. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10) predlažemo donošenje Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom po hitnom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz člana 191. stav 2. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i člana 186. stav 2. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“ br. 27/03 i 21/09).

**ZAKON
O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM**

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

- (1) Ovim zakonom se uređuju: uslovi i postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine, upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom i osnivanje nadležnog organa za upravljanje oduzetom imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) U smislu odredbe iz stava 1. ovog člana postupak se odnosi na:
 - (a) postupak utvrđivanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
 - (b) postupak osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, i
 - (c) postupak izvršenja odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
- (3) Odredbe drugih zakona kojima se uređuje otkrivanje, oduzimanje i upravljanje oduzetom imovinom primjenjuju se samo ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 2.

- (1) Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom.
- (2) Sva imovina koja je trajno oduzeta prema odredbama ovog zakona postaje vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Prilikom postupanja po odredbama ovog zakona sve nadležne institucije su tokom trajanja cijelog postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom dužne voditi računa o ostvarenju prava lica oštećenih krivičnim djelom, te se starati o zaštiti prava trećih lica.
- (4) Odredbe Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10 i 8/13) (u daljem tekstu: ZKP FBiH) koje se odnose na podneseni imovinsko-pravni zahtjev koji isključuje oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom se u potpunosti primjenjuju tokom postupanja nadležnih institucija po odredbama ovog zakona.
- (5) Prema ovom zakonu postupa se na osnovu prijedloga tužioca.
- (6) U slučaju da tužilac u postupku koji se vodi po ovom zakonu ne podnese prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, Sud će po službenoj dužnosti donijeti odluku o oduzimanju te koristi.

Član 3.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se u postupcima za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima propisanim Krivičnim zakonom Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11) (u daljem tekstu: KZ FBiH) za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

II. ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Član 4.

(1) Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) Imovina predstavlja stvari i prava koja je stekao učinilac krivičnog djela ili povezana osoba, a obuhvaća sve stvari i prava koja mogu biti predmet izvršenja te posebno nekretnine i pokretnine, potraživanja, poslovne udjele, vrijednosne papire, novac, umjetnine, plemenite metale i drago kamenje u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom učinioca krivičnog djela ili povezanog lica;
- b) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, u skladu s ovim i drugim zakonom, je svako povećanje ili sprječavanje smanjenja imovine koja potiče od krivičnog djela;
- c) Vlasnik je počinitelj krivičnog djela ili s njim povezano lice.
- d) Povezano lice je: podstrekač ili pomagač u krivičnom djelu; pravni sljedbenik počinioca i saučesnika u krivičnom djelu ili druga fizička ili pravna lica za koje Sud utvrdi da su na njih prenesene stvari ili prava koja predstavljaju imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom a da to prenošenje nije bilo u dobroj vjeri.
- e) Treće lice je lice koje tvrdi da u pogledu imovine koja je predmet postupanja prema ovom zakonu ima pravo koje sprječava njegovu primjenu i traži da se osiguranje ili izvršenje proglašeno nedopuštenim.
- f) Predlagač osiguranja je nadležni tužilac.
- g) Protivnik osiguranja je optuženi i povezano lice.
- h) Oduzimanjem se smatra privremeno ili trajno oduzimanje imovine pribavljene krivičnim djelom.
- i) Agencija je Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom.
- j) Posebni postupak za oduzimanje imovinske koristi je opisan u članovima 5., 6. i 7. ovog zakona, i provodi se u izuzetnim slučajevima propisanim ovim zakonom.
- k) Stranke u postupku oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom, u procesnim situacijama vođenja posebnog postupka, su po ovom Zakonu tužilac i vlasnik.
- l) Ostali izrazi koji su korišteni u ovom zakonu definirani su ZKP FBiH, Zakonom o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 53/03 i 19/06), Zakonom o stečajnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br.29/03 i 42/06) i Zakonom o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/06 i 23/03).

III. POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

A. Pokretanje posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi

Član 5.

- (1) Posebni postupak za oduzimanje imovinske koristi prema odredbama ovog zakona vodi se kada postoji osnovana sumnja da je učinjenjem krivičnog djela

pribavljena imovinska korist, a nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog:

- a) smrti osumnjičenog ili optuženog, ili
 - b) bjekstva osumnjičenog ili optuženog, a prijete opasnost od nastupanja zastare krivičnog gonjenja.
- (2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana tužilac će podnijeti zahtjev kod nadležnog Suda za pokretanje posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi.
 - (3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana sadrži obrazloženje postojanja procesnih prepreka koje su takve prirode da se ne može voditi redovni postupak za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
 - (4) O zahtjevu tužioca iz stava 2. ovog člana, rješenjem odlučuje Sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena imovinska korist.
 - (5) O žalbi protiv rješenja iz stava 4. ovog člana odlučuje Vijeće istog suda sastavljeno od trojice sudija.
 - (6) Nakon pravosnažnosti rješenja iz stava 4. ovog člana kojim je pokrenut posebni postupak za oduzimanje imovinske koristi tužilac će tom Sudu podnijeti prijedlog za oduzimanje imovinske koristi.
 - (7) Prijedlog iz stava 6. ovog člana sadrži: podatke o licu od kojeg se oduzima imovinska korist, opis i zakonski naziv krivičnog djela, podatke ili opis imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim prihodima tog lica, okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmjere između imovine i prihoda tog lica i razloge koji opravdavaju potrebu za trajnim oduzimanjem imovine. Prijedlog protiv povezanog lica sadrži dokaze da je naslijedio imovinu pribavljenu krivičnim djelom, a prijedlog protiv trećeg lica dokaze da je imovina stečena izvršenjem krivičnog djela prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti u cilju onemogućavanja oduzimanja.
 - (8) Ukoliko drugačije nije propisano ovim zakonom, Sud tokom trajanja krivičnog postupka postupa prema odredbama Zakona o krivičnom postupku.

Član 6.

- (1) Nakon pravosnažnosti rješenja iz člana 5. stav 4. ovog zakona, kojim je odlučeno da će se provesti posebni postupak za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, Sud može nakon podnošenja prijedloga iz člana 5. stav 7. ovog zakona održati pretpretresno ročište radi razmatranja pitanja važnih za glavno ročište za oduzimanje imovinske koristi po odredbama ovog zakona.
- (2) Na glavnom ročištu posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom iz člana 5. ovog zakona, Sud izvodi dokaze, i po potrebi ispituje povezano lice. Nakon što utvrdi da je počinjeno protivpravno djelo i pribavljena imovinska korist, Sud će donijeti presudu, kojom se:
 - a) utvrđuje da je osumnjičeni ili optuženi počinio protivpravno djelo,
 - b) utvrđuje da je djelom iz tačke (a) ovog stava pribavljena imovinska korist u smislu člana 4. stav 1. tačke (b) ovog zakona, te koje stvari i

- prava predstavljaju imovinsku korist pribavljenu tim djelom i njihovu novčanu protuvrijednost,
- c) utvrđuje da su te stvari ili prava postale vlasništvo odnosno imovina Federacije Bosne i Hercegovine,
 - d) nalaže povezanom licu da Federaciji Bosne i Hercegovine odmah preda određene stvari odnosno na nju prenese određena prava, ukoliko ona već nisu prešla na Federaciju Bosne i Hercegovine, ili da isplati njihov novčani iznos koji je srazmjeran pribavljenoj imovinskoj koristi u roku od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude,
 - e) da se u javnim knjigama ili registru koje se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Postupak prema st. 1. i 2. ovog člana vodi se prema odgovarajućim pravilima krivičnog postupka. Za donošenje presude iz stava 2. ovog člana isključivo je nadležan Sud koji bi bio nadležan za vođenje krivičnog postupka za krivično djelo kojim je pribavljena imovinska korist,
 - (4) Ako osumnjičeni ili optuženi iz stava 2. ovog člana, odnosno povezano lice sami ne uzmu branitelja, ili usljed objektivnih okolnosti to nije moguće, Sud će im postaviti branitelja po službenoj dužnosti.
 - (5) Ukoliko Sud ne utvrdi da je osumnjičeni ili optuženi počinio krivično djelo i pribavio imovinsku korist, ili je imovinska korist obuhvaćena dosuđenim imovinsko-pravnim zahtjevom, Sud će postupiti prema odredbi člana 11. st. 3 i 4 ovog zakona.
 - (6) Protiv presude iz stava 2. ovog člana stranke imaju pravo žalbe neposredno višem Sudu.
 - (7) Nakon pravosnažnosti presude iz stava 2. ovog člana Sud će istu dostaviti Agenciji na nadležno postupanje.

Član 7.

- (1) Prijedlog tužioca za pokretanje posebnog postupka iz člana 5. stava 3. ovog zakona može se podnijeti do isteka roka zastare pokretanja krivičnog postupka, propisanog odredbama KZ FBiH. Zastara podnošenja prijedoga i vođenja postupka po ovom zakonu, ne može nastupiti prije isteka roka od pet godina, računajući od dana počinjenja djela.
- (2) Ukoliko prije potvrđivanja optužnice ili tokom trajanja krivičnog postupka dođe do njegove obustave ili prekida zbog smrti ili bjekstva osumnjičenog ili optuženog, a postoji osnovana sumnja da je pribavljena imovinska korist krivičnim djelom, posebni postupak za oduzimanje te koristi po ovom zakonu će se nastaviti na zahtjev tužioca.
- (3) Tužilac je dužan podnijeti zahtjev iz stava 2. ovog člana, te prikupljati dokaze i izviđati okolnosti koje su važne za utvrđivanje pribavljene imovinske koristi.

B. Finansijska istraga

Član 8.

- (1) Ukoliko je to potrebno za sveobuhvatno utvrđivanje stvarnog porijekla, vrijednosti i strukture imovinske koristi za koju postoje osnovi sumnje da je

pribavljena krivičnim djelom, nadležni tužilac može izdati naredbu za provođenje finansijske istrage.

- (2) Ukoliko drukčije nije propisano ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona o krivičnom postupku koje uređuju uslove i načine provođenja pojedinih radnji koje po svojoj svrsi i sadržaju čine radnje finansijske istrage.
- (3) Svi organi vlasti i institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine, posebno organi unutrašnjih poslova u kantonima i Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Finansijska policija Federacije Bosne i Hercegovine, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine, Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine i Registar vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine će, u okviru svojih nadležnosti, postupati u skladu sa nalogima tužioca koji je donio naredbu o provođenju finansijske istrage na osnovu ovog zakona.

Član 9.

- (1) Cilj finansijske istrage je prikupljanje svih dokaza koji ukazuju na obim, iznos, vrstu, stvarnu vrijednost i druge okolnosti u vezi sa zakonitim prihodima osumnjičenog ili optuženog, odnosno povezanog lica, njihovim troškovima života i stvarnim mogućnostima zakonitog sticanja imovine za koju postoje osnovi sumnje da je pribavljena krivičnim djelom.
- (2) O rezultatima provedenih mjera i radnji institucija koja je dobila nalog tužioca sačinjava izvještaj u kojem se navode svi podaci i informacije do kojih se došlo tokom postupanja po naredbi o provođenju finansijske istrage. Uz izvještaj se prilažu svi prikupljeni dokazi, isprave, službene zabilješke i drugi materijali koji mogu poslužiti kao izvor saznanja za tužioca.
- (3) Izvještaj iz stava 2. ovog člana se dostavlja tužiocu koji je donio naredbu iz člana 6. ovog zakona najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja naredbe na postupanje. Ovaj rok se u opravdanim situacijama može produžiti odlukom tužioca koji je donio naredbu, ali ne može biti duži od godine dana.
- (4) Ukoliko je za realizaciju naredbe o provođenju finansijske istrage potrebno poduzimati radnje dokazivanja, primjenit će se odgovarajuće odredbe Zakona o krivičnom postupku.
- (5) Sve dokaze do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage postupajući tužilac može koristiti u redovnom ili posebnom postupku za oduzimanje imovinske koristi.
- (6) Tužilac će naredbom obustaviti finansijsku istragu ukoliko se ustanovi da nema dovoljno dokaza da su osumnjičeni ili optuženi, odnosno povezano lice, pribavili imovinsku korist iz krivičnog djela.
- (7) Protiv odluke tužioca iz prethodnog stava ovog člana moguće je uložiti pritužbu uredu glavnog tužioca.
- (8) Tužilac može ponovo otvoriti finansijsku istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da su osumnjičeni ili optuženi, odnosno povezano lice pribavili imovinsku korist iz krivičnog djela.
- (9) Tužilac okončava finansijsku istragu kada nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podnijeti zahtjev za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po odredbama ovog zakona.

C. Postupanje Suda u redovnom postupku za oduzimanje imovinske koristi

Član 10.

- (1) Imovinsku korist pribavljenju krivičnim djelom utvrđuje Sud svojom presudom kojom je optuženi oglašen krivim.
- (2) Presuda iz stava 1. ovog člana se donosi na osnovu prijedloga za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom koji podnosi nadležni tužilac prilikom podizanja optužnice.
- (3) Prijedlog iz stava 2. ovog člana sadrži: podatke o licu od kojeg se oduzima imovinska korist, opis i zakonski naziv krivičnog djela, podatke ili opis imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim prihodima tog lica, okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmjere između imovine i prihoda tog lica i razloge koji opravdavaju potrebu za trajnim oduzimanjem imovine. Prijedlog protiv povezanog lica sadrži dokaze da je naslijedio imovinu pribavljenu krivičnim djelom, a zahtjev protiv trećeg lica dokaze da je imovina stečena izvršenjem krivičnog djela prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti u cilju onemogućavanja oduzimanja.
- (4) Sud će presudom iz stava 1. ovog člana oduzeti i imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom za koju tužilac pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela, a počilac nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito.
- (5) Dio izreke presude iz stava 1. ovog člana koji se odnosi na utvrđivanje i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom mora biti obrazložen.
- (6) Protiv presude iz stava 1. ovog člana stranke imaju pravo žalbe neposredno višem Sudu.
- (7) Nakon pravosnažnosti presude iz stava 1. ovog člana Sud će istu dostaviti Agenciji na nadležno postupanje.

Član 11.

- (1) Presudom Suda kojom se optuženi oglašava krivim također se utvrđuje:
 - a) koje stvari ili prava predstavljaju imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom i njihovu novčanu protuvrijednost,
 - b) da te stvari i prava postaju vlasništvo odnosno imovina Federacije Bosne i Hercegovine,
 - c) da optuženi ili povezana lica moraju odmah predati Federaciji Bosne i Hercegovine određene stvari, odnosno, na nju prenijeti određena prava, ukoliko ona već nisu prešla na Federaciju Bosne i Hercegovine, ili da isplati njihov novčani iznos koji je srazmjeran pribavljenoj imovinskoj koristi u roku od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude,
 - d) da se u javnim knjigama ili registrima koji se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Federacije Bosne i Hercegovine.

- (2) Ukoliko Sud odbije prijedlog tužioca za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, podaci iz spisa će se dostaviti Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine na dalje postupanje.
- (3) Ukoliko optuženi nije oslobođen optužbe, a dosuđen je imovinsko-pravni zahtjev, primjenit će se odgovarajuće odredbe ZKP FBiH i KZ FBiH.

Član 12.

- (1) Ako su nastupile pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, to ne utiče na odredbe ovog zakona.
- (2) Federacija Bosna i Hercegovina je:
 - a) razlučni povjerilac u pogledu ostvarivanja novčanih potraživanja iz odluka donesenih prema odredbama ovog zakona koje su bile osigurane prema odredbama ovog zakona, ako je to osiguranje određeno na stvarima ili pravima upisanim u javnu knjigu ili registar,
 - b) izlučni povjerilac u pogledu predmeta koji su njena imovina na osnovu odredaba ovog zakona.

Član 13.

- (1) Tokom trajanja postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po ovom zakonu, Sud može narediti državnim organima, bankama, finansijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim licima, da dostave podatke i informacije neophodne za donošenje odluka po ovom zakonu.
- (2) Ukoliko je potrebno, Sud može narediti pravnim i fizičkim licima iz stava 1 ovog člana, da dostave izvještaj u vezi utvrđivanja činjenica potrebnih za donošenje odluka prema ovom zakonu.
- (3) Sva pravna i fizička lica kojima je naredbom Suda iz stava 1. ovog člana naređeno postupanje će postupati sa naročitom hitnošću.
- (4) U naredbi za dostavljanje podataka i informacija iz stava 1. ovog člana, Sud određuje rok u kojem se ona mora izvršiti, koji ne može biti duži od mjesec dana.
- (5) Za neizvršavanje naredbe iz stava 1. ovog člana u postavljenom roku ili nepotpuno izvršavanje naredbe, Sud može svojim rješenjem kazniti pravno lice novčanom kaznom u iznosu do 200.000 KM, a fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu ili državnom organu novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 50.000 KM. Ukoliko fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu kojem je izrečena ova kazna i nakon toga ne postupi po naredbi Suda, može se kazniti kaznom zatvora do izvršenja naredbe, a najduže tri mjeseca.
- (6) Protiv rješenja iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba neposredno višem Sudu, koja ne odgađa njegovo izvršenje.
- (7) Za neizvršavanje naredbe Suda iz stava 1. ovog člana, osumnjičeni i optuženi se ne mogu kazniti.

Član 14.

- (1) Ukoliko Sud utvrdi u toku postupka koji se vodi prema odredbama ovog zakona da su krivičnim djelom pribavljeni predmeti koji se po KZ FBiH moraju oduzeti, donijet će rješenje o oduzimanju tih predmeta.

- (2) Ukoliko Zakonom nije drugačije propisano, rješenje iz stava 1. ovog člana donosi Sud pred kojim se vodio postupak, nakon što je postupak završen ili obustavljen. Protiv ovog rješenja je dozvoljena žalba o kojoj odlučuje neposredno viši Sud.

Član 15.

Prilikom donošenja presude o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po ovom zakonu, Sud neće priznati kao troškove sredstva koja su uložena u pripremanje, počinjenje, saučesništvo, ili prikrivanje krivičnog djela.

D. Osiguranje oduzimanja imovinske koristi.

Član 16.

- 1) U postupku osiguranja privremenom mjerom prema ovom zakonu pretpostavlja se postojanje opasnosti da potraživanja Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom neće moći biti ostvarena, ili da će njihovo ostvarenje biti otežano ako privremena mjera ne bude određena.
- 2) Osiguranje iz stava 1. ovog člana može se odrediti i prije nego što je osumnjičenom, optuženom ili povezanom licu omogućeno da se izjasni o prijedlogu tužioca za određivanje mjera osiguranja.

Član 17.

- (1) U cilju osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, tužilac može u toku ili nakon okončanja krivičnog postupka, ili kada nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog okolnosti iz člana 5. stav 1. ovog zakona, predložiti osiguranje bilo kojom privremenom mjerom kojom se najefikasnije može postići svrha osiguranja.
- (2) Osiguranje imovinske koristi iz stava 1. ovog člana može se odrediti:
 - a) zabranom otuđenja i opterećenjem nekretnine ili stvarnih prava upisanih na nekretnini, uz zabilježbu zabrane u zemljišnim knjigama, oduzimanjem nekretnine, i njenim povjeravanjem na čuvanje i upravljanje Agenciji,
 - b) zabranom osumnjičenom, optuženom ili povezanom licu da otuđi, sakrije, optereti ili raspoláže pokretnom imovinom, oduzimanjem i povjeravanjem tih stvari na čuvanje Agenciji,
 - c) oduzimanjem gotovog novca i vrijednosnih papira, te njihovom predajom Agenciji,
 - d) zabranom dužniku osumnjičenog, optuženog ili povezanog lica da im dobrovoljno ispuni svoju obavezu, te zabranom osumnjičenom,

- optuženom ili povezanom licu da primi ispunjenje te obaveze, odnosno da raspolažu svojim potraživanjima,
- e) nalogom banci ili drugom pravnom licu da osumnjičenom, optuženom ili povezanom licu uskrati da na osnovu njihovog naloga, izvrši isplatu novčanih sredstava sa njihovog računa, u vrijednosti za koju je određena privremena mjera,
 - f) zabranom otuđenja ili opterećenja dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnog udjela uz zabilježbu zabrane kod Registra vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine, Registru privrednih društava, zabranom korištenja ili raspolaganja pravima po osnovu takvih dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnih udjela, njihovim povjeravanjem na upravljanje Agenciji ili postavljanjem privremene uprave u društvu,
 - g) zabranom dužniku osumnjičenog, optuženog ili povezanog lica da im preda stvari, prenese pravo, ili obavi drugu novčanu transakciju.
- (3) O prijedlogu tužioca za određivanje privremenih mjera iz stava 1. ovog člana rješenjem odlučuje Sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena imovinska korist koja je predmet osiguranja. Ovo rješenje mora sadržavati i vrijeme na koje je privremena mjera određena, nakon čega Sud u zavisnosti od ishoda postupka za oduzimanje nezakonito stečene imovine donosi rješenje o produženju privremene mjere ili rješenje o ukidanju privremene mjere.
- (4) Rješenje kojim se određuju mjere osiguranja do podizanja optužnice donosi sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice do njenog potvrđivanja sudija za prethodno saslušanje, a nakon potvrđivanja optužnice, sudija pojedinac ili vijeće krivičnog odjeljenja Suda u skladu sa ZKP FBiH, najkasnije u roku od sedam radnih dana od dana podnošenja prijedloga tužioca iz stava 1. ovog člana.
- (5) Ukoliko se radi o prijedlogu za osiguranje oduzimanja imovinske koristi koji se podnosi u okviru posebnog postupka iz člana 5. ovog zakona, o njemu odlučuje sudija za prethodni postupak do pravosnažnosti rješenja iz člana 5. ovog zakona, a nakon pravosnažnosti tog rješenja sudija ili vijeće pred kojim se vodi poseban postupak.
- (6) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba neposredno višem Sudu u roku od tri dana od dana njegovog dostavljanja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (7) Izvršenje rješenja iz stava 3. ovog člana provodi Sud, Agencija ili drugi organ određen Zakonom.
- (8) Rješenje iz stava 3. ovog člana dostavlja se Sudu, Agenciji ili drugom organu nadležnom za njegovo izvršenje odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon dana donošenja rješenja.
- (9) Postupak izvršenja rješenja iz stava 3. ovog člana smatra se hitnim.

Član 18.

- (1) Ako je privremenu mjeru potrebno upisati u javne knjige, javne registre ili registre, odluka Suda će sadržavati i nalog za upis privremene mjere u javne knjige, javne registre ili registre.

- (2) Ako je privremenu mjeru potrebno brisati iz javnih knjiga, javnih registara ili registara, odluka suda će sadržavati i nalog za brisanje privremene mjere u javnim knjigama, javnim registrima ili registrima.
- (3) U postupku iz stava 1. i 2. ovog člana ne naplaćuju se takse, osim u slučajevima kada se upis i brisanje privremene mjere vrši u registru, za što se iz sredstava prikupljenih prodajom oduzete imovine prema odredbama ovog zakona plaća naknada utvrđena posebnim propisima.

Član 19.

Pravni posao kojim protivnik osiguranja nakon upisa privremene mjere u javnu knjigu ili registar raspolaže sa stvarima ili pravom koje je predmet osiguranja, nema pravnog dejstva.

Član 20.

- (1) Ako je prijedlog iz člana 17. stava 1. ovog zakona podnesen u slučajevima kada nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog okolnosti iz člana 5. stav 1. ovog zakona, osiguranje privremenom mjerom će se ukinuti ako u roku od dvije godine od dana kada je ta mjera određena ne bude određena rasprava za odlučivanje o imovinsko-pravnom zahtjevu ili podnesen zahtjev iz člana 5. stava 2. ovog zakona.
- (2) Privremena mjera se može ukinuti ili zamijeniti drugom prije isteka vremena na koje je ona određena ili prije isteka roka iz stava 1. ovog člana, ako Sud na prijedlog protivnika osiguranja, utvrdi da ona nije potrebna ili da se osiguranje može postići drugom privremenom mjerom, te ako protivnik osiguranja ili treće lice položi jemstvo. Jemstvo se uvijek daje u gotovom novcu, a izuzetno u stvarima ili pravima koja se, po ocjeni Suda, mogu unovčiti u kratkom roku.
- (3) Ako je privremena mjera određena na vrijeme koje je kraće od roka iz stava 1. ovog člana, predlagač osiguranja može predložiti da se trajanje privremene mjere produži.
- (4) Na postupak ukidanja, produženja, zamjene ili određivanja dodatne privremene mjere odgovarajuće se primjenjuju na odredbe člana 17. ovog zakona.

Član 21.

- (1) Osiguranje privremenom mjerom može trajati najduže šezdeset (60) dana nakon što Sud dostavi predlagaču osiguranja obavijest o tome da je presuda iz čl. 6., 10. i 11. ovog zakona postala pravosnažna.
- (2) Ako je presuda iz čl. 6., 10. i 11. ovog zakona pobijana žalbom, rok iz stava 1. ovog člana teče od dana kad je predlagaču osiguranja dostavljena odluka drugostepenog suda kojom je ona potvrđena.

Član 22.

- (1) Za štetu koja je posljedica privremene mjere radi osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom odgovara Federacija Bosne i Hercegovine.
- (2) Protivnik osiguranja može pokrenuti parnični postupak za naknadu štete pred nadležnim Sudom u roku od godinu dana računajući od pravosnažnosti presude kojom je optuženi oslobođen ili je otpužba odbijena, ili kojom je odbijen prijedlog za donošenje presude iz člana 6. ovog zakona. U slučaju iz stava 1. ovog člana protivnik osiguranja može pokrenuti parnični postupak u roku od 30 dana od dana kad je odbijen zahtjev za medijaciju.

E. Zaštita prava trećeg lica

Član 23.

- (1) Treće lice ima pravo podnijeti prigovor do donošenja rješenja o izvršenju i tražiti da se privremena mjera ukine.
- (2) O prigovoru iz stava 1. ovog člana odlučuje Sud koji je donio rješenje o osiguranju privremenom mjerom. Protiv tog rješenja je dopuštena žalba u roku od 3 dana od dana njegovog dostavljanja. Žalba ne odlaže izvršenje osiguranja određenog prema ovom zakonu. O žalbi odlučuje neposredno viši Sud.
- (3) Ako treće lice dokazuje svoje pravo javnom ispravom ili se postojanje tog prava može utvrditi na osnovu pravila o zakonskim pretpostavkama, žalba odlaže provođenje rješenja o osiguranju privremenom mjerom.

IV. IZVRŠENJE

Član 24.

- (1) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano izvršenje radi oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom određuje se i provodi na prijedlog Federalnog pravobranilaštva Federacije BiH u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Za donošenje rješenja o izvršenju na osnovu presude kojom se oduzima imovinska korist pribavljena krivičnim djelom i donošenjem drugih odluka u tom postupku, nadležan je Općinski sud koji je mjesno nadležan u sjedištu Suda, koji je donio presudu iz čl. 6. i 10. ovog zakona.
- (3) Za provođenje izvršenja na osnovu rješenja iz stava 2. ovog člana nadležan je Sud.
- (4) Sud provođenje izvršenja rješenja iz stava 2. ovog člana može u potpunosti li djelimično povjeriti Agenciji.

V. UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

A. Organizacija i nadležnosti Agencije

Član 25.

- (1) U cilju obavljanja poslova i provođenja mjera predviđenih ovim zakonom, osniva se Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom (u daljem tekstu: Agencija).
- (2) Sjedište Agencije je u Sarajevu, a može imati i posebne organizacione jedinice izvan svog sjedišta što se uređuje Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.
- (3) Sredstva potrebna za rad Agencije osiguravaju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, a mogu se osigurati i iz drugih izvora, u skladu sa Zakonom.
- (4) Državni i drugi organi, javne službe i organizacije obavezne su pružiti pomoć Agenciji u njenom radu.

Član 26.

- (1) Agencija je samostalna federalna upravna organizacija koja ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Agencijom upravlja i rukovodi direktor, kojeg nakon provedene konkursne procedure postavlja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (3) Direktor ima status rukovodećeg državnog službenika.
- (4) Direktor Agencije će biti imenovan najkasnije u roku od 60 dana, od dana stupanja na snagu ovog zakona. Vlada Federacije BiH će imenovati vršioca dužnosti direktora, ukoliko u ovom roku ne bude imenovan direktor.
- (5) Direktor ne smije biti član organa političke stranke. Direktor Agencije se bira na mandat od četiri godine, a jedno lice može biti imenovano najviše u dva mandata uzastopno.

Član 27.

Na radno pravni status osoba zaposlenih u Agenciji se primjenjuju odredbe Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH i Zakona o namještenicima u Federaciji BiH.

Član 28.

Direktor rukovodi Agencijom, zastupa i predstavlja Agenciju te odgovara za zakonitost rada, pravilno i zakonito vođenje materijalno - finansijskog poslovanja Agencije.

Član 29.

- 1) Direktor je dužan svakih šest mjeseci podnijeti izvještaj o radu Agencije Vladi Federacije Bosne i Hercegovine. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine o ovom izvještaju dužna je informirati Parlament Federacije BiH.

- 2) Direktor Agencije je dužan na zahtjev Vlade Federacije BiH podnijeti izvještaj o radu i finansijsko-materijalnom poslovanju Agencije.
- 3) U slučaju da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine ne prihvati izvještaj o radu Agencije, donijet će odluku o smjeni direktora.

Član 30.

- (1) Agencija je nadležna za:
 - a) upravljanje privremeno oduzetom i oduzetom imovinom po odredbama ovog i drugih zakona,
 - b) provođenje analiza u području oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
 - c) stručnu edukaciju iz područja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
 - d) obavljanje i drugih poslova propisanih ovim zakonom.
- (2) Agencija nema operativne nadležnosti za provođenje finansijskih istraga i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 31.

- (1) Agencija u provođenju svojih nadležnosti, obavlja sljedeće poslove;
 - a) skladišti, čuva, prodaje, vrši najam imovine oduzete na osnovu Zakona. Ukoliko za to postoji opravdana potreba, ovu imovinu Agencija može povjeriti na čuvanje drugoj instituciji, o čemu se zaključuje poseban ugovor.
 - b) vrši stručnu procjenu vrijednosti privremeno oduzete i oduzete imovine po odredbama ovog i drugih zakona,
 - c) vodi evidencije o imovini kojom raspolaže i upravlja, sudskim postupcima u kojima se odlučuje o takvoj imovini
 - d) prikuplja od nadležnih institucija podatke, statističke izvještaje i druge informacije iz pravosnažno okončanih postupaka za oduzimanje imovinske koristi u skladu sa ovim zakonom, sa ciljem obrade i analize tih podataka i informacija, uočavanja trendova u vršenju krivičnih djela iz kojih se pribavlja imovinska korist,
 - e) prikuplja informacije iz sudskih registara, porezne uprave, registra vrijednosnih papira i drugih javnih registara koji se tiču vlasništva nad imovinom,
 - f) vrši analize i procjene rizika sa ciljem identifikacije faktora i okolnosti koji pogoduju pribavljanju imovinske koristi iz vršenja krivičnih djela,
 - g) objavljuje redovne i godišnje izvještaje o stanju u oblasti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, te iste dostavlja Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine,

- h) obavještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o rezultatima analiza u području provođenja zakona ili drugih propisa o finansijskim istragama i oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
- i) inicira i daje preporuke za unaprjeđenje pravnih propisa u oblasti provođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
- j) sačinjava prijedlog Strategije za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Akcioni plan za njeno izvršenje te iste upućuje Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije BiH na usvajanje,
- k) koordinira i prati provođenje Strategije za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Akcionog plana, te daje mišljenja i preporuke za njihovo efikasnije provođenje,
- l) u saradnji sa drugim nadležnim institucijama učestvuje u obuci državnih i policijskih službenika i nosilaca pravosudnih funkcija u vezi sa finansijskim istragama i oduzimanjem imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

B. Upravljanje sa privremeno i trajno oduzetom imovinom

Član 32.

- (1) Prodaja imovine kojom u smislu ovog zakona upravlja i raspolaže Agencija vrši se javnim nadmetanjem koje se objavljuje u Službenim novinama Federacije BiH i u najmanje dva dnevna lista koja se distribuiraju na cijelom području Bosne i Hercegovine.
- (2) Imovina se prodaje po istoj ili višoj cijeni od procijenjene vrijednosti koju je odredila Agencija. Vlada Federacije BiH će donijeti poseban propis kojim će se propisati kriteriji za procjenu vrijednosti imovine.
- (3) U slučaju da imovina ne bude prodana nakon jednog javnog nadmetanja, prodaja se može izvršiti na drugom javnom nadmetanju, ali za cijenu koja ne može biti niža od 50% vrijednosti procijenjene imovine.
- (4) Ukoliko se u roku od godinu dana imovina ne proda imovina može biti poklonjena ili uništena.
- (5) Odluku o poklonu imovine i odluku o uništenju imovine iz stava 1. ovog člana donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog direktora Agencije. Troškove uništenja imovine snosi Agencija.
- (6) Prodaja dionica i drugih vrijednosnih papira vrši se u skladu sa zakonima koji uređuju tržište vrijednosnih papira.
- (7) Vlada Federacije BiH će na prijedlog Federalnog ministra pravde posebnim pravilnikom propisati postupak prodaje, najma, čuvanja i održavanja oduzete imovine.

Član 33.

- (1) Agencija može, bez prethodne objave javnog nadmetanja donijeti odluku o prodaji privremeno oduzetih pokretnih stvari:
 - a) ako je njihovo čuvanje opasno ili
 - b) ako prijete neposredna opasnost od njihovog propadanja ili znatnog gubitka vrijednosti
 - c) čije vlasništvo se ne može pouzdano utvrditi.
- (2) Direktor Agencije može donijeti odluku da privremeno oduzete stvari iznajmi ili preda u zakup u skladu sa njihovom namjenom.
- (3) Na postupke prodaje, najma, čuvanja i održavanja oduzete imovine, kojom Agencija upravlja u skladu sa ovim zakonom, zbog hitnosti postupka, ne primjenjuju se odredbe Zakona o javnim nabavkama.
- (4) Agencija će o prodaji imovine iz stava 1. ovog člana obavijestiti Sud koji je odredio mjere osiguranja te imovine.

Član 34.

- (1) Novčana sredstva dobijena od prodaje imovine iz člana 33. stav 1. ovog zakona Agencija drži na posebnom računu do konačne odluke Suda o njenom porijeklu. Ova novčana sredstva mogu se oročavati, isključivo kod banaka u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine. Prihod od kamate pripada Agenciji.
- (2) Vlasniku privremeno oduzete imovine za koju je u skladu s ovim zakonom utvrđeno da ne potiče iz krivičnog djela, bez odlaganja se vraćaju novčana sredstva dobijena prodajom te imovine uz obračunatu kamatu po viđenju.
- (3) Vlasnik koji smatra da isplatom sredstava iz prethodnog stava nije isplaćena adekvatna vrijednost imovine može podnijeti Agenciji zahtjev za naknadu štete prouzrokovane privremenim oduzimanjem imovine.
- (4) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili Agencija ne donese odluku o tom zahtjevu u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja zahtjeva vlasnik te imovine može nadležnom Sudu podnijeti tužbu za naknadu štete protiv Federacije BiH.
- (5) Ako je zahtjev djelimično usvojen vlasnik može podnijeti tužbu u odnosu na preostali dio zahtjeva.

Član 35.

Umjetničke slike, eksponati i drugi predmeti od kulturno - historijskog značaja privremeno ili trajno oduzeti u skladu sa ovim zakonom mogu se ustupiti na čuvanje ili korištenje umjetničkim galerijama, muzejima, kulturnim institucijama o čemu odluku donosi Vlada Federacije BiH.

Član 36.

Prihodi dobijeni od prodaje privremeno ili trajno oduzete imovine pripadaju Budžetu Federacije BiH.

Član 37.

- (1) Agencija će u svom radu ostvarivati neophodnu saradnju sa nadležnim organima u Bosni i Hercegovini u postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći sa ciljem privremenog ili trajnog oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
- (2) Odluke nadležnih organa u BiH, donesene na osnovu Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, kojima se nalaže privremeno oduzimanje predmeta ili imovinske koristi i njihova predaja stranim pravosudnim organima se po potrebi dostavljaju Agenciji na izvršenje.
- (3) Odredba iz stava 2. ovog člana se shodno primjenjuje i na odluke nadležnih organa u Bosni i Hercegovini kojima se vrši priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka, ukoliko te odluke sadrže mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38.

- (1) Postupci u predmetima osiguranja oduzimanja i donošenja odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u kojima je do dana početka primjene ovog zakona donesena prvostepena odluka, nastaviti će se prema odredbama propisa koje su bili na snazi u vrijeme pokretanja tih postupaka.
- (2) Ako na dan početka primjene ovog zakona nije donesena odluka o osiguranju oduzimanja ili oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili ako je prvostepena odluka iz stava 1. ovog člana ukinuta i predmet upućen prvostepenom Sudu na ponovni postupak i odlučivanje primjenit će se odredbe ovog zakona.

Član 39.

Izvršenje pravosnažnih odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom donesenih na osnovu propisa koji su bili na snazi, prije početka primjene ovog zakona provodi se prema propisima koji su važili prije njegovog početka primjene.

Član 40.

- 1) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati Komisiju koja će provesti postupak izbora direktora Agencije.
- 2) Direktor će u roku od 30 dana od dana imenovanja donijeti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uz saglasnost Vlade Federacije BiH.

- 3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt iz člana 32. stav 7. ovog zakona.

Član 41.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a početak će se primjenjivati nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM

I. – USTAVNO-PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE

Ustavno-pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi IV.C.3. Ustava Federacije BiH, kojom je predviđeno da će pravila postupka, potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima, biti uređena zakonima Federacije, a što je u skladu sa odredbom iz člana IV.A.20. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano, da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II.- RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni cilj donošenja ovog zakona je da se na sveobuhvatan, prezican i jednostavan način urede pravila postupka unutar kojeg će se moći efikasno otkriti, osigurati i, po potrebi, privremeno oduzeti, do donošenja odluke Suda o trajnom oduzimanju imovinske koristi koja je proistekla iz zakonom zabranjenih i kažnjivih radnji koje imaju obilježja krivičnog djela, propisanih važećim zakonodavstvom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Poseban cilj zakona je da se uspostave efikasni mehanizmi za upravljanje imovinom koja je na osnovu ovog i drugih zakonâ u Federaciji BiH privremeno ili trajno oduzeta.

Na ovaj način se otklanjaju brojne prepreke sa kojima se u svom radu susreću pravosudne i institucije za provođenje zakona kada je riječ o efikasnom provođenju odredbi Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, i drugih propisa koji jasno propisuju da niko ne može zadržati protivpravno stečenu imovinsku korist.

To se može vidjeti iz niza odredbi važećih propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine koje onemogućavaju efikasnu primjenu instituta oduzimanja imovinske koristi pribavljenjem krivičnim djelom.

Uočeni nedostaci se najprije tiču činjenice da važeće zakonodavstvo ne omogućava vođenje postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u situacijama i okolnostima koje su povezane sa tzv. „*negativnim procesnim pretpostavkama*“ (smrt ili bjekstvo optuženih i dr.), iako trenutno važeće zakonodavstvo predviđa da niko ne može zadržati protivpravno stečenu imovinsku korist koja je rezultat počinjenja krivičnog djela. Propisivanjem postupka koji će otkloniti ove prepreke se, između ostalog, dostižu i međunarodni standardi u zakonskom normiranju materije oduzimanja nezakonito stečene imovine.

Nadalje, vrlo važno pitanje privremenog oduzimanja imovinske koristi, koje je nužan preduslov za efikasno vođenje postupka za trajno oduzimanje, je prema važećim odredbama Zakona o krivičnom postupku uređeno odredbom iz člana 416. tog zakona, koja predviđa mogućnost određivanja privremenih mjera osiguranja od

strane Suda, kojom prilikom se zakonodavac poziva na odgovarajuća pravila izvršnog postupka koja bi trebala urediti ovu vrlo složenu materiju.¹ Međutim, oblast sudskih mjera osiguranja trenutno je uređena u okviru Glave X Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05 i 19/06), što ukazuje na činjenicu kako u postojećim uslovima krivično-pravni propisi skoro da onemogućavaju efikasno osiguranje imovinske koristi čije porijeklo se ispituje radi donošenja konačne odluke Suda o oduzimanju. To predstavlja veliki nedostatak, uzme li se u obzir da je tzv. „*privremeno oduzimanje prihoda stečenih krivičnim djelom*“ relevantan međunarodni standard kojim se trebaju osigurati adekvatne zakonske i institucionalne pretpostavke za efikasno otkrivanje i onemogućavanje korištenja imovine za koju se sumnja da je stečena vršenjem krivičnih djela do konačne odluke nadležnog organa.

Na kraju, može se primjetiti kako posljednja faza u postupku oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, koja se odnosi na izvršenje sudskih odluka koje sadrže mjeru oduzimanja i upravljanja oduzetom imovinom, u značajnoj mjeri nije uređena postojećim propisima. Ovakvo stanje dovodi do izuzetno malog broja izvršenih odluka sudova kojima je određeno oduzimanje nezakonito stečene imovine. Zvanični podaci iz pravosudnih statistika govore u prilog tezi kako postojeći propisi u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu adekvatni i ne omogućavaju efikasno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. To se najbolje može vidjeti iz malog broja pravosnažno okončanih predmeta u kojima je određena mjera oduzimanja imovinske koristi kao i izrazito mala vrijednost takve koristi koja je trajno oduzeta od počinitelaca krivičnih djela (prilog obrazloženja). Sve navedeno ukazuje da pored činjenice kako je predmetna materija uređena u nekoliko različitih propisa, oni ipak nisu uzajamno usklađeni i funkcionalno povezani. Na ovaj način, institucije za provođenje zakona u cjelini ne mogu pokazati potrebnu efikasnost u svom radu, barem kada je riječ o oduzimanju nezakonito stečene imovine, što značajno utiče na stepen povjerenja građana u javnu vlast i sposobnost institucija sistema da osiguraju jednakost svih pred zakonom.

Sve navedeno ukazuje da postoje brojni i argumentirani razlozi za donošenje jednog ovakvog propisa. Predloženi Zakon je kreiran kao *lex specialis* kojim se namjeravaju otkloniti sve normativne prepreke za primjenu instituta oduzimanja nezakonito stečene imovine koja je stečena krivičnim djelom koje trenutno egzistiraju u praksi, odnosno, stvoriti svi neophodni uslovi potrebni za efikasno utvrđivanje, privremeno oduzimanje, oduzimanje i upravljanje takvom imovinom.

III.- JAVNA RASPRAVA

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je u nastavku 14. sjednice od 26.04.2013. godine nakon održane rasprave o Nacrtu zakona o

¹ Ova odredba se odnosi na Zakon o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 32/03 i 33/06) koji ne sadrži jedinstven skup mjera privremenog osiguranja imovinske koristi koja se treba oduzeti u krivičnom postupku.

oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i prekršajem Federacije BiH donio zaključak, prema kojem ovaj nacrt zakona može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga te zadužio predlagača da zajedno sa resornim Ministarstvom provede javnu raspravu u okviru koje će uzeti u obzir sve sugestije, primjedbe i prijedloge iznijete u javnoj raspravi i one dostavljene u pisanoj formi.

Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici od 17.05.2012 godine obavio raspravu o nacrtu ovog zakona, dok je sličan zaključak donio na sjednici od 15.11.2012. godine kada je i usvojio Nacrt ovog zakona.

Premijer Vlade Federacije BiH kao predlagač, odnosno Federalno ministarstvo pravde kao obrađivač ovog zakona, postupajući po zaključcima Parlamenta FBiH, pristupili su poduzimanju aktivnosti u cilju provođenja javne rasprave. U tom smislu, u prvom „pismenom dijelu“ javne rasprave objavljen je tekst Nacrta zakona na službenoj web stranici Federalnog ministarstva pravde, te istovremeno, pismenim putem pozvani svi subjekti koji na direktan ili indirektan način mogu biti nadležni da primjenjuju propise o oduzimanju nezakonito stečene imovine da u pismenom obliku dostave svoje primjedbe i sugestije na objavljeni tekst Nacrta zakona.

Nakon prvog dijela javne rasprave, pristupilo se organiziranju završne sesije javne rasprave koja je i održana 28.03.2013 godine u sali Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Na završnu sesiju javne rasprave pozvani su predstavnici pravosudnih institucija, organi unutrašnjih poslova, akademske zajednice, i nevladinih organizacija. Obavljanjem završne sesije javne rasprave zaokružene su aktivnosti na pribavljanju mišljenja svih relevantnih institucija, te se pristupilo analiziranju predloženih zakonskih rješenja, kao i njihova usporedba sa zvaničnim primjedbama i sugestijama relevantnih institucija. U tom smislu prilikom izrade prijedloga ovog zakona predlagač Zakona se rukovodio primjedbama i sugestijama datim tokom raspravljanja pred oba doma Parlamenta Federacije BiH, kao i onih datih u toku javne rasprave.

Predmetni Zakon je bio na dnevnom redu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine kada je trebao biti razmatran u okviru tzv. „paketa antikoruptivnih zakona Vlade Federacije BiH“. Kako je prvi od tih zakona, onaj o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji BiH bio odbijen od strane Predstavničkog doma, predlagač je u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim ovlaštenjima donio odluku o povlačenju prijedloga Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine radi provođenja dodatnih konsultacija na čemu su posebno insistirali predstavnici Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini.

U okviru procesa konsultacija, koje su provedene u organizaciji Delegacije Evropske unije održano je nekoliko sastanaka na kojima su prisustvovali predstavnici pravosudnih institucija (Visoko sudsko i tužilačko vijeće, Vrhovni sud Federacije BiH i Federalno tužilaštvo Federacije BiH), predstavnici predlagača (Vlada Federacije BiH) kao i eksperti iz Slovenije, Srbije, Hrvatske, te Bosne i Hercegovine, koji su bili

angažovani na IPA projektu „EU Support to Law Enforcement“- Komponenta IV. (Oduzimanje nezakonito stečene imovine), unutar kojeg je razvijeno osmanaest minimalnih pravnih standarda pod nazivom „Pravni okvir usaglašavanja oduzimanja nezakonito stečene imovine u zakonodavstvima u Bosni i Hercegovini”.

Proces konsultacija je nastavljen i direktnim kontaktima, kao i sastancima između predlagača i predstavnika gore spomenutih pravosudnih institucija kako bi zakon što moguće više bio usaglašen između svih involviranih strana u ovom procesu.

IV. - OBRAZLOŽENJE NAJZNAČAJNIJIH PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbama člana 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, (u daljem tekstu: Zakon), u okviru osnovnih odredbi, definiran je predmet uređenja, posebno značenje postupka oduzimanja imovinske koristi, te je ukazano da se Zakonom uređuje upravljanje oduzetom imovinom, osnivaju organi za upravljanje, te definira *lex specialis* karakter Zakona. Intencija je predlagača da se donošenjem jednog ovakvog propisa osiguraju uslovi za oduzimanje svakog oblika imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Iako je u formi nacrtu Zakona njegova primjena uključivala i oduzimanje imovinske koristi pribavljene prekršajem, izričiti stav predstavnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH i pravosudnih institucija je bio da se takvo rješenje napusti usljed činjenice kako jedan ovakav *lex specialis* propis treba biti fokusiran na oduzimanje imovine stečene učinjenjem teških oblika krivičnih djela u Federaciji BiH.

Odredbama člana 2. Zakona ukazano je na temeljno pravno i civilizacijsko načelo da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, uređeno pitanje vlasništva nad trajno oduzetom imovinom, iskazano temeljno načelo ZKP o prednosti imovinsko-pravnog zahtjeva oštećenog nad mjerom oduzimanja imovinske koristi, te definiran način postupanja po ovom zakonu, i uređeno pitanje postupanja Suda *ex officio* u smislu ingerencija za samostalno oduzimanje imovinske koristi.

Odredbama člana 3. Zakona uređen je obim primjene na imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelima za koja se po KZ FBiH može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Time je zadovoljen kriterij za primjenu Zakona na imovinsku korist iz teških krivičnih djela, te ispunjeni uslovi za primjenu redovnih i posebnih radnji dokazivanja (istražnih radnji) prilikom otkrivanja, razjašnjavanja i dokazivanja pribavljanja takve koristi.

Odredbama člana 4. Zakona u okviru pojmovnih određenja, definirani su ključni pojmovi potrebni za ispravno i efikasno tumačenje i primjenu Zakona. Katalog osnovnih pojmova iz Zakona je u značajnoj mjeri usklađen sa relevantnim međunarodnim izvorima, posebno pojmovi imovina, imovinska korist i dr.

Odredbama čl. od 5. do 7. Zakona uređeno je pitanje pokretanja i vođenja tzv. posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi, kada nije donesena krivična presuda, i kada se postupak vodi u slučajevima postojanja tzv. negativnih procesnih pretpostavki povezanih sa smrću ili bjekstvom osumnjičenog ili optuženog od kojeg se oduzima imovinska korist pribavljena krivičnim djelom. S obzirom da je postupak oduzimanja imovinske koristi po ovom zakonu uređen kao objektivni, *in rem* postupak, Sud zasniva svoju odluku o oduzimanju na tzv. „objektivnom“ tumačenju krivičnog djela kod kojeg krivica nije uslov za primjenu mjere oduzimanja. U ovom postupku, Sud samo konstatuje da su ostvarena objektivna obilježja krivičnog djela iz kojeg je pribavljena imovinska korist koja je predmet oduzimanja. Na istom mjestu se propisuje i sadržaj presude kojom se oduzima imovinska korist u okviru posebnog postupka. definirano vrijeme primjene u odnosu na krivični postupak, predviđeni uslovi i način pokretanja posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi u slučajevima postojanja tzv. „negativnih procesnih pretpostavki“, te određena stvarna i funkcionalna nadležnost Suda pred kojim se vodi posebni postupak, rokovi zastare, pokretanje posebnog postupka u slučajevima obustave ili prekida redovnog krivičnog postupka te obaveza tužioca da podnese zahtjev za pokretanje posebnog postupka.

U odredbama članova 8. i 9. Zakona je propisan institut finansijskih istraga, te je definisana svrha i cilj takvog istražnog postupanja, određeni rokovi za postupanje nadležnih institucija, te propisani uslovi za obustavljanje, ponovno pokretanje i okončanje finansijske istrage.

Odredbama članova 10 i 11. Zakona uređeno je postupanje Suda kada je donesena presuda kojom se optuženi proglašava krivim i od njega tom presudom oduzima stečena imovinska korist iz krivičnog djela. Ovom odredbom definiran je sadržaj zahtjeva za oduzimanje koji podnosi nadležni tužilac, te predviđeno tzv. „prošireno oduzimanje“ u okviru presude koju donosi Sud. Može se konstatirati kako mjera „proširenog oduzimanja“, kao materijalni institut koji odnedavno postoji u domaćem krivičnom zakonodavstvu, tek u kontekstu ovakvog propisa kao što je Prijedlog Zakona, dobija na značaju i maksimalno se, u sinergiji sa njegovima procesnim i izvršnim elementima, eksploatira u pravcu što efikasnije primjene ove mjere u praksi. Isto tako, ovom odredbom predviđeno je i pravo na žalbu na presudu o oduzimanju te obaveza dostavljanja pravosnažne presude Agenciji na nadležno postupanje.

U okviru ovih odredbi je također preciziran sadržaj sudske presude kojom je određeno oduzimanje imovinske koristi, posebno obaveza preciziranja, individualizacije stvari i prava koje se oduzimaju od optuženog, novčani ekvivalent, vlasništvo nad oduzetom imovinom, obaveza predaje oduzete imovine (tzv. rok za dobrovoljno ispunjenje), kao i upis prava vlasništva nad oduzetom imovinom u javne knjige ili registre. Kako bi se osiguralo poštivanje i primjena poreskih propisa, u slučajevima donošenja oslobađajuće ili odbijajuće presude, predviđena je obaveza dostavljanja spisa Poreskoj upravi Federacije BiH radi provođenja kontrole obračuna i naplate poreza.

Odredbom člana 12. Zakona je uređen način primjene odredbi ovog zakona u slučajevima pokretanja stečajnog postupka.

Odredbom člana 13. Zakona je propisano pravo Suda na izdavanje naredbi za dostavljanje informacija i podataka potrebnih za donošenje odluka po odredbama ovog zakona. Na ovaj način se ispunjava jedan od važnih međunarodnih standarda u oblasti zakonskog uređenja materije oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Odredbom člana 14. Zakona je uređeno pitanje postupanja Suda u slučajevima kada se tokom postupka koji se vodi po ovom zakonu utvrdi kako se ne radi o imovinskoj koristi pribavljenoj krivičnim djelom nego posebnoj vrsti predmeta kojima je učinjeno krivično djelo (*instrumenta sceleris*) u odnosu na koje se primjenjuje mjera sigurnosti oduzimanja predmeta.

Odredbom člana 15. je predviđena primjena tzv. „bruto načela“ prilikom izračunavanja iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Naime, po ZKP FBiH Sud može i primjenom načela slobodne procjene utvrditi visinu ostvarene imovinske koristi, ali u svakom slučaju neće priznati kao troškove sredstva koja su uložena u pripremanje, počinjenje, saučesništvo, ili prikrivanje krivičnog djela. Radi se o relativno novijem međunarodnom standardu koji ima svoje praktično značenje, i koji je u potpunosti inkorporiran kroz ovu odredbu Zakona.

Odredbom člana 16. su propisani opći uslovi za primjenu mjera osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, kao i vremenski okvir unutar kojeg je moguće izreći mjere osiguranja.

Odredbom člana 17. predviđeni su pojedinačni oblici mjera osiguranja čije izricanje može predložiti nadležni tužilac, a odluku o određivanju tih mjera donosi isključivo Sud. Sve predviđene mjere osiguranja su usklađene sa važećim Zakonom o parničnom postupku čime se stvaraju efikasni zakonski uslovi za neometano vođenje postupaka za oduzimanje imovinske koristi. Unutar ove odredbe se određuje i funkcionalna nadležnost unutar Suda koji donosi odluku o mjerama osiguranja, instruktivni rok za postupanje po prijedogu tužioca, kao i pravo žalbe na odluku Suda, organi nadležni za izvršenje, i na kraju rokovi dostave.

Odredbom člana 18. uređeno je pitanje upisa mjera osiguranja u javne knjige, javne registre ili registre, kao i izuzetci od plaćanja sudskih i drugih taksi.

Odredbom člana 20. propisuju se prekluzivni rokovi za važenje mjera osiguranja, kao i mogućnost zamjene jedne mjere drugom koja je blaža po karakteru, te mogućnost ukidanja mjera osiguranja u slučajevima polaganja jemstva.

Odredbom člana 21. su predviđeni rokovi trajanja mjera osiguranja nakon pravosnažnosti presude kojom je određeno oduzimanje imovinske koristi.

Odredbom člana 22. je predviđena odgovornost Federacije BiH za eventualno nastalu štetu koja je posljedica privremene mjere, kao i rokovi za pokretanje parničnog postupka radi nadoknade tih šteta. S obzirom da sva trajno oduzeta imovina, odnosno, novčana sredstva od prodaje te imovine, prema Zakonu pripadaju Budžetu Federacije BiH, potrebno je uspostaviti zakonski jasan mehanizam za isplatu eventualnih šteta nastalih usljed primjene pojedinih odredbi Zakona kako bi se ostvarilo načelo pravičnosti.

Odredbom člana 23. je uređeno pitanje zaštite pravâ trećih osoba u postupku određivanja mjera osiguranja imovinske koristi, a ta prava se mogu ostvariti žalbom na odluke Suda o određivanju tih mjera.

Odredbom člana 24. je uređeno pitanje izvršenja pravosnažnih odluka Suda o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i ova odredba je u potpunosti prilagođena Zakonu o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, posebno u pogledu priznavanja presuda o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom kao izvršnih isprava kako to predviđa odredba iz člana 23. Zakona o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine. Isto tako, unutar ove odredbe je ostavljena mogućnost da Agencija kao organ za upravljanje oduzetom imovinom u praktičnom smislu stoji na dispoziciji nadležnim sudovima prilikom izvršenja odluka o oduzimanju imovinske koristi.

Odredbom člana 25. je uređeno osnivanje Federalne Agencije za upravljanje oduzetom imovinom kao samostalne federalne upravne organizacije, sjedište Agencije, način finansiranja, i obaveza pružanja stručne pomoći Agenciji u njezinom radu. Uspostavljanjem ovakve institucije, otklanja se još jedan u nizu postojećih problema sa kojim se susreću institucije krivičnog progona u Federaciji Bosne i Hercegovine kada je riječ o upravljanju privremeno oduzetom i oduzetom imovinom.

Odredbom člana 26. je uređen pravni status Agencije, rukovođenje ovim organom, način i rokovi izbora direktora, trajanje mandata, te zakonske smetnje za izbor na poziciju direktora.

Odredbom člana 27. propisuje se primjena relevantnih zakonâ o državnoj službi i namještenicima na radno-pravni status zaposlenika Agencije, iz razloga što se radi o organu koji je dio sistema uprave u Federaciji BiH.

Odredbom člana 28. propisuju se prava i obaveze direktora kao rukovodioca Agencije.

Odredbom člana 29. predviđaju se obaveze direktora u pogledu izvještavanja Vlade Federacije BiH o radu Agencije, način izvještavanja Parlamenta Federacije BiH, te posebni zakonski uslovi za smjenu direktora.

Odredbom člana 30. propisane su nadležnosti Agencije kao organa uprave koji je zadužen za upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom prema odredbama ovog zakona. Važno je spomenuti kako Agencija nema bilo kakve istražne ovlasti u domenu otkrivanja nezakonite imovinske koristi, te jasno predviđena zabrana angažiranja Agencije u poslovima provođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Agencija bi se trebala baviti poslovima koji su takvog karaktera da se njima vrši podrška nadležnim institucijama, te ostvaruje saradnja sa nadležnim institucijama u stručnoj edukaciji profesionalaca iz domena provođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. To je vrlo važno, jer u postupcima otkrivanja, privremenog oduzimanja i oduzimanja imovinske koristi i njenim upravljanjem učestvuje veći broj institucija izvršne i sudske vlasti, pa je bilo potrebno predvidjeti takve mjere kojima će se rezultati operativnog rada tih institucija sistematski analizirati i procjenjivati s ciljem davanja konkretnih prijedloga i preporuka važnih za cjelokupno unapređenje prakse u ovoj oblasti. Isključivo se na takav način mogu očekivati pozitivni efekti donošenja jednog ovakvog složenog propisa.

Odredbom člana 31. detaljno su opisani poslovi koje Agencija može obavljati u svom radu.

Odredbom člana 32. propisan je način upravljanja oduzetom imovinom, posebno prodaja te imovine, način utvrđivanja kriterija za procjenu oduzete imovine, rokovi za prodaju oduzete imovine, i druga pitanja čijim preciznim i adekvatnim uređenjem se nastoje stvoriti neophodne pretpostavke za „prohodnost“ i izvršnost sudskih odluka o oduzimanju imovinske koristi.

Odredbom člana 33. propisani su zakonski uslovi i način postupanja sa privremeno oduzetom imovinom koja je po svojoj prirodi, namjeni ili drugim okolnostima posebnog karaktera i zahtjeva poseban tretman. To se posebno odnosi na imovinu kod koje postoji opasnost od odlaganja njene prodaje zbog specifične prirode ili porijekla same imovine. Ovim se otklanjaju gorući problemi koji se u konkretnom slučaju odnose na nemogućnost upravljanja sa imovinom koja je opasna ili kojoj prijete uništavanje, odnosno, propadanje vrijednosti do okončanja postupaka za oduzimanje, odnosno, imovini čije porijeklo se ne može pouzdano utvrditi. U pojedinim slučajevima postupci u kojim se rješava sudbina takve imovine mogu trajati i nekoliko godina što za posljedicu ima propadanje vrijednosti imovine, tako da troškovi upravljanja često mogu premašiti vrijednost oduzete imovine.

Odredbom člana 34. se propisuje način čuvanja novčanih sredstava od prodaje imovine koja je prodana pod uvjetima iz člana 33. Zakona, pravo oročavanja i

pripadnost kamata iz takvog finansijskog aranžmana, te predviđa pravo pokretanja postupka za naknadu štete vlasniku imovine za koju je utvrđeno da ne potiče iz krivičnog djela.

Odredbom člana 35. je propisana mogućnost ustupanja imovine koja ima svoju kulturno- historijsku vrijednost a kojom Agencija upravlja u svom radu.

Odredbom člana 36. je propisana pripadnost prihoda od prodaje privremeno ili trajno oduzete imovine po odredbama ovog zakona. Ovi prihodi isključivo pripadaju Budžetu Federacije BiH.

Odredbom člana 37. je uređeno pitanje saradnje između Agencije i nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini u ostvarenju međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima. Ova odredba je u potpunosti usaglašena sa državnim Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima. Na ovaj način se osigurava izvršenje odluka nadležnih organa u ovom području što je vrlo važno iz ugla poštivanja međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Odredbom čl. 38. do 41. su propisane prelazne i završne odredbe kojima se uređuje vremensko važenje Zakona u kontekstu primjenjivosti njegovih odredbi na postupke koji su u toku, te obaveza donošenja provedbenih propisa kojima se treba osigurati nesmetano provođenje pojedinih odredbi Zakona u praksi, kao i *vacatio legis* kao završna odredba Zakona.

V.- PROVEDBENI MEHANIZMI

Provođenje Zakona osigurano je kroz postojanje pravosudnih organa tužilaštava i sudova, agencija za provođenje zakona (policije, inspekcija, Porezne uprave Federacije BiH, Finansijske policije Federacije BiH i drugih institucija), a Zakonom se predviđa i osnivanje Agencije za upravljanje oduzetom imovinom kako bi se omogućila njegova potpuna primjena u praksi.

VI.- FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje odredbi ovog zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva u iznosu od 500.000 KM. Ovaj novac neophodan je kako bi se moglo pristupiti osnivanju i početku rada Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom. Bitno je istaći kako postoje sredstva iz IPA fondova, koja bi se posredstvom Federalnog ministarstva pravde, mogla preusmjeriti za podršku osnivanju ove institucije. Također, postoji ozbiljna zainteresiranost međunarodnih donatora, Vlada pojedinih država te međunarodnih organizacija za sufinansiranje i podršku pri uspostavi ove Agencije i njenom daljem

razvoju. Konkretni dogovori o načinu i obimu ove podrške dogovarali bi se odmah nakon usvajanja Zakona. Obim rada ove institucije u najvećoj mjeri zavisit će od rada pravosudnih organa na primjeni ovog zakona, što će omogućiti njeno postepeno jačanje, odnosno u prvoj fazi njenog osnivanja nije potrebno osigurati značajno zapošljavanje novih kadrova i nabavku materijalnih sredstava, već se to može raditi postepeno.

Efikan rad Agencije bitan je preduslov potpune provedbe Zakona, a što podrazumijeva i znatan rast prihoda u Budžetu Federacije BiH jer Zakon predviđa da svi prihodi dobijeni od prodaje privremeno ili trajno oduzete imovine pripadaju Budžetu Federacije BiH, dok sva imovina koja je trajno oduzeta prema odredbama ovog zakona postaje vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine.

VII.- PRILOG OBRAZLOŽENJA

Sud	Broj predmeta u kojima je izrečena odluka o oduzimanju imovinske koristi				Ukupna vrijednost imovinske koristi za koju je donosena odluka o oduzimanju (KM)			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Sud BiH	29	67	29	42	4.384.885	10.114.775	529.152	2.419.084
Vrhovni sud FBiH	0	0	N.P	N.P	0	0	N.P	N.P
Vrhovni sud RS	0	0	N.P	N.P	0	0	N.P	N.P
Apelacioni sud BD BiH	0	0	N.P	N.P	0	0	N.P	N.P
Kantonalni sudovi (FBiH)	12	2	15	5	4.395.209	124.559	170.641	170.212
Okružni sudovi (RS)	3	4	0	1	1.973.749	2.205.748	0	10.000
Općinski sudovi (FBiH)	79	119	178	9	1.097.704	1.849.618	2.123.021	42.505
Osnovni sudovi (RS)	23	28	5	0	58.483	2.637.956	155.471	0
Osnovni sud-Brčko Distrikt	1	0	1	0	626.818	0	9.415	0
UKUPNO	147	220	228	57	12.536.849	16.932.656	2.987.700	2.641.801

Izvor podataka : Visoko sudsko i tužilačko vijeće

Prikazani podaci se odnose na rad 72 suda u Bosni i Hercegovini za četverogodišnji period 2009.-2012. godina. Iako interpretacije prikazanih podataka mogu ići u različitim smjerovima, predlagač je stava da je bitno iznijeti neke od vrlo važnih napomena koje se odnose na prikazane podatke kako bi se mogla stvoriti što pouzdanija predstava o ovim pokazateljima. Najprije je važno istaći kako prikazani podaci govore o broju predmeta u kojima su sudovi donijeli odluke o oduzimanju, kao i vrijednosti imovinske koristi. Međutim, ovi podaci nikako ne predstavljaju pravo stanje stvari, u smislu što nije poznato koliki broj ovih predmeta je nakon pravosnažnosti sudskih odluka bio upućen u izvršenje, te na kraju koji iznos imovinske koristi je *de facto* oduzet od počinioca krivičnih djela i kao takav uplaćen u Budžet?! Uzimajući u obzir ranije iznijet problem kako već duži niz godina postoji pravna praznina u smislu mogućnosti određivanja efikasnih mjera osiguranja i privremenog oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom prema ZKP FBiH, do konačne odluke Suda, velika je vjerovatnoća da je manji broj donesenih odluka o oduzimanju zapravo ikada bio i izvršen. S druge strane, nepostojanje institucionalnih kapaciteta za upravljanje privremeno oduzetom i oduzetom imovinom u Federaciji BiH je dodatno usložnilo stanje u ovoj oblasti tako je cjelokupni sistem u suštini jako malo postigao po pitanju oduzimanja nezakonito stečene imovine čak i prema ovim podacima. Javnosti su poznati slučajevi u kojima su počinioci tokom trajanja krivičnih postupaka svoju imovinu prodavali, poklanjali, opterećivali dugovanjima i na druge načine otuđivali tako da bi na kraju postupka sudovi donosili odluke o oduzimanju ali koje se nisu mogle izvršiti. U nekim apsurdnim situacijama su pravne poslove sa imovinom kojom raspolažu u vrijeme trajanja krivičnog postupka obavljali u kazneno-popravnim institucijama u prisustvu notara i advokata što je kod građana unijelo niz sumnji i stvorilo nepovjerenje u efikasnost pravne države i institucija za provođenja zakona. Predlagač je stava da se takvo stanje može i treba promijeniti donošenjem propisa koji će na sveobuhvatan način objediniti sve faze u postupku oduzimanja nezakonito stečene imovine i time omogućiti pravosudnim institucijama i agencijama za provođenje zakona da povrate povjerenje javnosti u pravnu državu u cjelini.